

13-14 octombrie 2023, Cluj-Napoca

ISTORIA ȘI LITERATURA teritorii conexe și întâlniri fertile

PROGRAM

PARTENERI INSTITUȚIONALI:

Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Facultatea de Litere, Universitatea din București

Primăria și Consiliul Local Cluj-Napoca

Papilion Group Distribution SRL

SC Taco Bueno SRL

Promotor Import SRL

ORGANIZATORI:

Cristina BOGDAN

Gheorghe NEGUSTOR

Adina POP

Amalia-Diana BARBĂ

Alina CRĂCIUN

Antonia ZAN

Silviu BEJINARU

Cu sprijin din proiectul: *Români despre maghiari, maghiarii despre români: două secole de oglindire reciprocă (1789-2007)*: PN-III-P4-PCE-2021-0262

PROGRAM

VINERI, 13 OCTOMBRIE 2023

Casino Centrul de Cultură Urbană, Cluj-Napoca
(*Parcul Central*)

09.00–09.30

Primirea participanților

09.30–10.00

Ceremonia de deschidere

Prof. univ. dr. Maria CRĂCIUN

(Director – Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca)

Conf. univ. dr. Cristina BOGDAN

(Decan – Facultatea de Litere, Universitatea din București)

Dr. Cristian MANOLACHI

(Director Casino Centrul de Cultură Urbană)

Dr. Gheorghe NEGUSTOR

(Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca)

10.00–11.40

Prelegeri în plen

Moderatori: Cristina BOGDAN și Gheorghe NEGUSTOR

_____ Tatiana NICULESCU _____

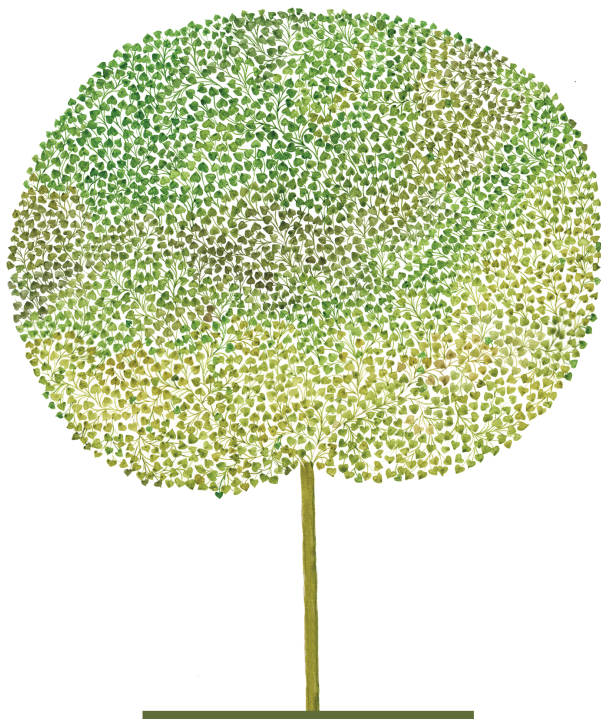
(scriitoare, București), *Trecutul ca memorie, document și poveste*

_____ Cătălin PAVEL _____

(scriitor, arheolog, conf. univ. dr. habil., Universitatea „Ovidius”
din Constanța), *Îngerul istoriei și continuitatea (literară) a lumii*

11.40–12.00

Pauză de cafea

12.00–13.30

De la adevărul istoric la ficțiune, importanța documentului

Moderator: Prof. univ. dr. habil. Greta MIRON

_____ Ecaterina LUNG _____

(Facultatea de Istorie, Universitatea din București),
*Există autorul de scrieri istorice dincolo de opera sa
în evul mediu timpuriu? Câteva studii de caz*

_____ Maria CRĂCIUN _____

(Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai,
Cluj-Napoca), „*Imposibila ușurătate a sursei*”:
natura documentului între ficțiune și realitate

_____ Ligia LIVADĂ-CADESCHI _____

(Facultatea de Științe Politice, Universitatea din București),
Literatura de frontieră ca document istoric.
Ecaterina Raicoviceanu-Fulmen,
Jurnalul unei surori de caritate, 1916-1918

13.30–15.00

Pauză de prânz (Casino)

15.00–17.00

Două discipline la fel de vechi: intersecții trecute și prezente

Moderator: Prof. univ. dr. Ecaterina LUNG

_____ Ionuț COSTEA _____

(Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai,
Cluj-Napoca), *Dimitrie Bolintineanu și începuturile
biografiei istorice la români*

_____ Nicolae MIHAI, Ileana BENGA _____

Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor”,
Craiova/ Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”, Cluj,
*„Condica unor întâmplări duprin sate...”. O dublă privire metodologică
asupra unui document inedit din perioada Regulamentelor Organice*

_____ Astrid CAMBOSE _____

(Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Iași),
*Raportul personal cu istoria.
Un survol al autobiografiilor românești*

_____ Laura LAZĂR ZĂVĂLEANU _____

(Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca),
*Metafora arborelui și imaginarul vârstelor lumii
în bibliile istoriate și cronicile universale. Studiu de caz:
Antim Ivireanul, **Chipurile Vechiului și Noului Testament***

17.00–17.15

Pauză de cafea

17.15–19.15

Romanul istoric, povestea și locurile creației

Moderator: Prof. univ. dr. Lîgia LIVADĂ-CADESCHI

Crin-Triandafil THEODORESCU

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”,

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca),

Theodoros – traseul imaginarului pe continentul istoric

Catrinel POPA

(Facultatea de Litere, Universitatea din București),

Romanul pseudoistoric și vânătoarea de povești

Greta MIRON

(Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai,
Cluj-Napoca), „Domnul călugăr” *Leontie și Anuța: o poveste (interzisă)*
de amor din Transilvania anilor ‘30 ai secolului al XVIII-lea

Nicoleta DABIJA

(Muzeul Național al Literaturii Române, Iași),

Grădina „Pomul verde” din Iași – scena istorică a teatrului evreiesc

19.15

Cina (Casino)

SÂMBĂȚĂ, 14 OCTOMBRIE 2023

Institutul de Istorie Națională
(str. Napoca, nr. 11)

SECȚIUNEA A - SALA AULA FERDINAND 09.30–11.30

Ego-istoria și documentele vieții private: reflecții și reprezentări

Moderator: Prof. univ. dr. Giordano ALTAROZZI

_____ FEHÉR Andrea _____

(Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai,
Cluj-Napoca), *Particularitățile scrisului feminin premodern.*

Fragmentul de autobiografie a Zsuzsannei Toroczka

_____ Ștefania DINU _____

(Muzeul Național Cotroceni, București),

Regina Elisabeta a României și Pierre Loti – o prietenie literară

_____ Lelia ZAMANI _____

(scriitoare, București),

Jurnal de călătorie. Misiune de suflet la Mashhad

_____ Cristina BOGDAN _____

(Facultatea de Litere, Universitatea din București),

O heterotopie la granița dintre istorie și literatură.

Jurnalul Annei Frank și muzeul biografic din Amsterdam

SECȚIUNEA B – SALA FRANCISC PALL

09.30–11.30

Folclorul, creație literară/populară și/sau sursă istorică

Moderator: CS III. dr. Astrid CAMBOSE

_____ Laura Jiga ILIESCU _____

(Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, București),
Autentificarea onirică a unui spațiu al miracolelor

_____ Florența POPESCU-SIMION _____

(Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, București),
*De la „antichitățile populare” la pulsul prezentului:
avatarurile folclorului*

_____ Eleonora SAVA _____

(Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca),
Reprezentări ale literaturii și istoriei în folcloristica pre-paradigmatică

_____ Amalia-Diana BARBĂ _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *„Cinstita holeră” vs.
„dacă mi-a fi dat să mor de holeră”. Un eveniment – două viziuni*

11.30–11.40

Pauză de cafea

SECȚIUNEA A – SALA AULA FERDINAND

11.40–13.40

***Timpul istoric și narativizarea memoriei:
traume și violențe în secolul XX***

Moderator: Conf. univ. dr. Eleonora SAVA

_____ Ludmila D. COJOCARU _____

(Universitatea de Stat din Moldova/Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Chișinău), *Timpul sacru în narativizarea memoriei
GULAG-ului la românii basarabeni*

_____ Alice NĂSTASE BUCIUTA _____

(scriitoare și jurnalistă, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, Universitatea din București),
Chipurile și măștile dictaturii comuniste în poezia Ninei Cassian

_____ Virgiliu BÎRLĂDEANU _____

(Institutul de Istorie al Universității de Stat din Moldova, Chișinău),
*„Capsula timpului adresată generațiilor
care vor trăi în comunism”. Reprezentări ale viitorului
la limita unui proiect crepuscular*

_____ Alina BRANDA _____

(Facultatea de Studii Europene, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Istorie recentă și literatură. Studii de caz
din totalitarismul românesc*

SECȚIUNEA B – SALA FRANCISC PALL

11.40–13.40

***Literatura și istoria. Oglindiri, proiecții,
împrumuturi interdisciplinare***

Moderator: Prof. univ. dr. Maria CRĂCIUN

_____ Anca Elisabeta TATAY _____

(Biblioteca Academiei Române, Cluj-Napoca), *Ilustrarea cărților
românești vechi laice. Studiu de caz: abecedarele*

_____ Giordano ALTAROZZI _____

(Facultatea de Științe și Litere „Petru Maior”, UMFST „GE Palade”
Târgu-Mureș), *La intersecția dintre istorie și literatură: Războiul
Civil din Spania în **Omagiul Cataloniei** lui George Orwell*

_____ Ioan BOTIȘ _____

(Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Baia Mare),
Timp istoric și influențe literare la Emil Cioran

_____ Gheorghe NEGUSTOR _____

(Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai,
Cluj-Napoca), *Dan Horia Mazilu, un filolog magister ludi
al surselor istorice*

13.40–15.00

Pauză de prânz

(Restaurant Bulgakov)

SECȚIUNEA A – SALA AULA FERDINAND

15.00–17.00

Evenimentul istoric remarcabil în scrierile personale

Moderator: CS I dr. Laura Jiga ILIESCU

_____ **Mircea-Cristian GHENGHEA** _____

(Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași),
*Abuzuri, corupție, promiscuitate. O perspectivă asupra ocupației
germane din 1916-1918 în memorialistica românească*

_____ **Bogdan POPA** _____

(Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Academia Română, București),
*Romanul românesc al Primului Război Mondial: autori, editori și
cititori în perioada interbelică*

_____ **Maria TĂȚAR-DAN** _____

(Facultatea de Științe și Litere „Petru Maior”, UMFST „GE Palade”
Târgu-Mureș), *Să ne cunoaștem țara! România Mare în memorii,
impresii și note de călătorie*

_____ **Olga GRĂDINARU** _____

(Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca),
*Cel de-Al Doilea Război Mondial reflectat în literatura și
cinematografia (post)sovietică inspirate de evenimente reale*

SECȚIUNEA B – SALA FRANCISC PALL

15.00–17.00

Realități istorice și reflectări literare

Moderator: Conf. univ. dr. Ionuț COSTEA

_____ Cristian MANOLACHI _____

(Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca),

*Rolul romanului-reportaj în scrierea istorică de astăzi:
cazul corespondenței contesei Waldeck din Bucureștiul anului 1940*

_____ Adrian COSTIUG _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca),

*O pară zbârcită atârnată de o creangă fulgerată.
Reconstituire din literatură a emoției: cazul Pavel Dan*

_____ KOLUMBÁN Lilla _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Dimensiunile literare ale
comentariilor filmelor documentare scrise și regizate de Nina Behar.*

Pot fi considerate comentariile Ninei Behar opere literare?

_____ Alexandra Iuliana JURESCHI _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), **Un secol de ceață
sau despre tangajul dintre ficțiune și realitate
în opera istorică a lui Matei Vișniec**

17.00–17.15

Pauză de cafea

SECȚIUNEA A – SALA AULA FERDINAND

17.15-19.00

Imaginar literar și realități istorice

Moderator: Lector dr. Laura LAZĂR ZĂVĂLEANU

_____ Mihaela MUDURE _____

(Facultatea de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca),
Romanul istoric feminin: identitate și ideologii

_____ Andrei-Iulian LOZA _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca),
*Portretistica lui Mihai Viteazul în scrierile poetice, narativ-istorice
și dramaturgice ale secolului al XIX-lea. Simbolistică și mesaj*

_____ Raluca Maria PINTZOI _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”, Universitatea
Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Constantin Brâncoveanu în literatura
populară a românilor din Căvnic, Maramureș.*
Joc cu Constantinul din istoria românilor –
o piesă de teatru popular

_____ Cosmin DIVILE _____

(Școala doctorală de Studii Lingvistice și Litere, Universitatea
Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Identitate și alteritate în literatura
de călătorie românească în context totalitar: 1948-1965*

SECȚIUNEA B – SALA FRANCISC PALL

17.15–19.00

Sensibilități religioase în literatură și istorie

Moderator: Prof. univ. dr. Virgiliu BÎRLĂDEANU

_____ Daniel BARNA _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Relația dintre preot și credincioși în Transilvania. Paralele între literatură și sursele istorice*

_____ Maria Andreea FĂRCANEA (GREC) _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Ortodoxie și Reformă în cărțile editate de Ioan Zoba. Studiu de caz: Cărare pre scurt spre fapte bune îndreptătoare*

_____ Ionuț Mihai HORADRON _____

(Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), *Imagini ale preotului în literatura lui Mihail Sadoveanu (în proza de debut și antebelică)*

_____ Luminița IGNAT-COMAN _____

(Biblioteca Central Universitară „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca), *Experiența Primului Război Mondial reflectată în literatura română. Studiul de caz: Pădurea spânzuraților*

19.00–19.30

Încheiere și concluzii

19.30

Cina

(Restaurant Zama)

